

גליח 411
שנה ט' תש"פ

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

סיפורי חז"ל

חצי כיכר הלחם שחצה את הנחש
בין תלמידיו הרבים של חנינא היו שני בחורים עניים ביותר, מחמת עניותם לא יכלו השניים לשבת וללמוד במנוחה כמו חבריהם, כי היה עליהם להרוויח את לחמם בעבודה קשה, למרות זאת שמחו בחלקם, וכל שעת פנאי ניצלו כדי להיכנס לבית המדרש ללמוד תורה. יום אחד יצאו הבחורים ליער ללקט ענפים יבשים למכרם אחר כך לאנשים להסקת תנוריהם. באותו יום היה להם רק כיכר לחם אחד, אותו חשבו לחלק ביניהם בתום עבודתם המתישה.

בדרכם ליער פגשו באיש שניגש אליהם והתחנן: אנא, עשו עמי חסד, רחמו עלי ותנו לי מעט אוכל לאכול, כבר שלושה ימים שלא בא אוכל לפי, ואין לי עוד כח להמשיך בדרכי, הוציאו שני הבחורים את ככר הלחם מתרמילם וחילקו אותו לשני חצאים, חצי נתנו לזקן ואת החצי השני השאירו לעצמם. אכל הזקן לשובעו והתאושש, בעיניים מביעות תודה הסתכל בשני התלמידים, התפלל עליהם ואמר: ה' יחיה ויקיים את נפשותיכם היום, כשם שהחייים וקיימתם את נפשי היום.

נפרדו הבחורים ממנו לשלום והמשיכו בדרכם. כל היום עמלו, קיצצו וליקטו עצים יבשים וקשרו אותם לחבילות, חבילה לזה וחבילה לזה, כאשר רעבו, הסתפקו בחצי הכיכר שנשאר להם. בערב כשסיימו את עבודתם, העמיסו את העצים על שכמם וחזרו לביתם. מה מאד הייתה תדהמתם, כאשר פרקו את משאם מעליהם מצאו שם נחש ארסי מת! חציו של הנחש היה בחבילתו של זה וחציו השני בחבילתו של חברו. זכות חציית כיכר הלחם שנתנו שאיש הזקן, הביאה להצלחת מן הנחש על ידי חצייתו לשניים.

(עפ"י ירושלמי שבת פרק ו')

פרשת השבוע

שבדעתו להחזיר לו את הגניבה. ואף אסור לגנוב מן הגנב. וכן יש איסור של גניבת דעת. ועוד ועוד. וכך בכל מצוה ומצוה שבתורה. ועתה, סיים הרמב"ם את דבריו, אם תשכיל להתבונן באופן זה על כל מצוה ומצוה, תיווכח לדעת כי אין לך חטא שלא פגמת בו. אך דע לך, שהחטא הגדול שבכולם שחשבת שלא חטאת.

והתקדשתם והייתם קדושים

(י"א - מ"ד)

הרה"ק בעל "בית אברהם" מסלונים זיע"א, אמר עה"פ "והתקדשתם והייתם קדושים" שענינו ע"ד מאמר העולם: איך הופכים להיות שיכור? שותים כוס אחת. ועוד כוס עד שנהפכים להיות שיכורים. כך הענין כאן. "והתקדשתם והייתם קדושים" איך יכול בשר ודם להיות קדוש? אלא נשמר פעם אחת ומקדש עצמו במותר לו. ואח"כ עוד פעם ועוד פעם, עד שנהיה קדוש.

והתודה עליו את כל עוונות בני ישראל (ט' - כ"א)

מסופר על מעשה שהיה בימי הרמב"ם הקדוש זיע"א, שאחד הגדולים נמנע מלומר הוידוי ביום הכיפורים כנהוג בקהילות ישראל מדורי דורות. כאשר שאלוהו על מה ולמה? השיב להם, יודע אני שלא חטאתי באותם חטאים הכלולים בוידוי, ואיך אעשה שקר בנפשי ואהיה דובר שקרים לפני הקדוש ברוך הוא? אשר חותמו אמת. כששמע על כך הרמב"ם, קראו אליו ואמר לו, דוד המלך אמר (תהלים קיט צו) "לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצוותך מאד". נמצינו למדים שלכל מצוה ומצוה יש עיקרים, שורשים, ענפים וענפי ענפים. והם מתפשטים עד אין קץ ותכלית. הנה למשל, איסור לא תגנובו כולל איסור גניבה ממש, אך הוא כולל גם איסורים נוספים מענפי העבירה, כגון על מנת למיקס, דהיינו לצער, אף

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים 7:59 ת"א: 8:02 ר"ת: 8:35

פרשת אחרי - קדושים

זמני כניסת השבת
ירושלים: 6:44 ת"א: 6:59

מוכר לה. הפתעה גדלה שבעתיים, בעת שהזקן התקרב אליה ונכנס אתה בשיחה לבבית תוך התעניינות במצבה ובמצב בנותיה. נאנחה האישה האלמנה קשות ושטחה לפניו את מר גורלה ואת נפילתה מאיגרא רמה לשפל המדרגה, עד שאין לה האמצעים ההכרחיים להשיא את בנותיה הבוגרות. "מהו הסכום המשוער הדרוש לך להוצאות נישואיהן של בנותיך?" שאל הזקן.

"לשם מה חשוב לכבודו לדעת, למאי נפקא מינה?" השיבה האישה בתימהון "אינני שואל זאת מתוך סקרנות וחטטנות" השיב הזקן, אני רוצה לעזור לך, כששמעה האשה את הדברים, נענתה ונקבה בסכום המשוער.

שלף הזקן גיליון נייר ורשם הוראה לבנק המקומי לשלם לאישה מוב"ז, את הסכום שנקבה. אולם בטרם שם את חתימתו, הביע את משאלתו שהיות ומדובר בסכום רציני וגדול מאוד, רצוי שתהא חתימתו בנוכחות עדים שיראו במו עיניהם כשהוא חותם אישית על ההמחאה, ויאשרו זאת בחתימת ידם.

נרגשת ומופתעת ממה שהתרחש, חזרה לכיוון הישיבה של ה"כתב סופר", עלתה לאולם הישיבה ובקשה משני בחורים להילוות אליה. משראה אותם הזקן, הציע להם שיתבוננו איך שהוא שם את חתימתו על הוראת התשלום, וליתר בטחון ביקש מהם פיסת נייר ורשם עליה את חתימתו למוכרת ולדוגמא. במסרו את ההמחאה על הסכום הנכבד לידי האישה, הורה לה שתלך לפדות את ההמחאה למחרת בבוקר.

כל העניין נראה לאישה ההמומה תמוה ומוזר. מה ראה הזקן הזר הבלתי מוכר להסביר לה כל כך פנים, ולהראות רוחב לב כזה, עד כדי כיסוי כל הוצאות הנישואין של שתי בנותיה. אף על פי כן, הזדרזה האלמנה למחרת לסור אל הבנק ולנסות בלב דופק את מזלה.

כשבחן פקיד הבנק את ההמחאה, תקע בה מבט תוהה, מסתכל פעם ופעמיים וכולו נבוך ומשתאה. תוך הבעת סימני המבוכה ביקש מהאישה להמתין, והוא נכנס עם ההמחאה למנהל הבנק שהיה גם בעליו. וכאן התרחש משהו דרמטי ביותר.

כשראה מנהל הבנק את ההמחאה, צנח מכיסאו והתעלף... בבנק קמה מהומה, הפקידים ששמעו על המתרחש, הכניסו מיד את האישה לחדר צדדי והפקידו עליה שומר לבל תתחמק, תוך חשד שיש כאן ענין עם מעשה מרמה. אחרי ששבה רוחו של מנהל הבנק, ביקש לראות את האישה. בהכנסה שאל אותה בהילווח, אימתי וכיצד קיבלה את ההמחאה?

כוחו של אמירת קדיש

הרב הגאון המקובל רבי אהרון סלוצקי זיע"א, שמע סיפור מופלא מפי רבה של ירושלים הגה"ק רבי יוסף חיים זונענפעלד זיע"א ענין אמירת הקדיש שקרה בפרעשבורג, בעת שלמד בישיבתו של הגה"ק ה"כתב סופר" זיע"א בפרעשבורג, ומעשה שהיה כך היה:

אישה עשירה, מכובדת ובעלת עסק מבוסס, הייתה נוהגת במשך שנים רבות להביא מדי פעם בפעם תרומה הגונה לישיבה, בתנאי שיגידו בישיבה קדיש תמידי לעילוי אותן נשמות גלמודות שאין מי שיגיד קדיש אחריהן, והישיבה העמידה בחור מיוחד שאמר קדיש לטובת נשמות אלו.

לימים הסתלק לעולמו בעלה של אותה אישה, ומכיוון שהוא ניהל את העסק ביחד אתה, פגעה פטירתו בעסק, שנצטמק והלך עד שנסגר כליל. מצבה הכלכלי של האישה הלך והחמיר, וברבות הימים נפל עליה עול נוסף, כאשר הגיעו שתי בנותיה לפרקן, וכסף מנלך? נשאה האישה את סבלה בדומיה, קיבלה עליה את הדין באומץ והשלימה עם גורלה. אולם, על דבר אחד לא יכלה לוותר ולבה היה מר עליה ביותר והכאיב לה מאוד, וזהו, ענין שמירת הקדיש שעלול להתבטל, לאחר שבליט ברירה הפסיקה את ההקצבה לישיבה למטרה זו.

במר נפשה עלתה להנהלת הישיבה ושטחה את בקשתה שהישיבה תיאות להמשיך גם הלאה את שמירת הקדיש לעילוי נשמות גלמודות, עד שירחיב ה' את גבולה ותחזור לתמוך בישיבה כמקודם. נתרגשו מאוד ראשי הישיבה מתום לבה וצדקת נפשה של אלמנה זו, והבטיחו לה למלאות את מבוקשה ולשמור את אמירת הקדיש כמו שהיה עד כה. הבטחה זו מלאה את נפשה אושר אין קץ, וכשברק של אושר מנצנץ מעיניה הנוגות, נפרדה מראשי הישיבה ופנתה ללכת לדרכה. מעתה שוב לא העיק עליה כל כך מצבה היא, ואפילו מצב שתי בנותיה שהגיעו כבר מזמן לפרקן. כי מרגע שעניין הקדיש לנשמות גלמודות הובטח לה, כמעט שלא חסר לה כלום בעולמו של הקב"ה. ובעניין שתי בנותיה, שמה מבטחה בה, אבי יתומים ודיין אלמנות. והוא הרחום וחנן יראה בוודאי בעניין של בנותיה, ויזמין להן את זיווגן וכל צרכיהן.

בצאתה לרחוב בא למולה יהודי ישיש בעל הדרת פנים נדירה, כשזקן צח כשלג יורד לו על פי מידותיו, וברכה לשלום. הופתעה האישה מהסברת הפנים הלבבית של הזקן הבלתי

מישל ונמשל

והקרבתם מנחה חדשה לה'

משל לסוחר יעיל שהיה ממחר לחשב וממחר לעשות. את סחורתו קנה ברחבי הערים והעיירות, כשהוא מפתח שיטה של רכישת סחורות זולות במקום אחד ומוכרם למקומות בהם הדרישה להם מאמירה את המחיר. כך קיבץ הסוחר את מעותיו ועלה בידו לפרנס את ביתו ואת ילדיו בהרחבה. יום אחד כשכיתת את רגליו בערים ועיירות פגש בו אחד החלמאים, והוא נדהם לראות עד כמה הוא מתאמץ. עקב אחר פעולותיו ולא יכול היה לכלוא את תדהמתו. "למה אתה כל כך מתייגע?" הסוחר אפילו לא הבין את קושייתו. "וכי איך אפשר אחרת?? התפלא. "ראה! קודם כל רוכש אתה סחורה, ומוציא ממונך עליה. ואחר כך עד שאתה מצליח להתפטר מן הסטוק – שוב צריך אתה לעמול רבות. מי יודע אם אינך מפסיד בכל המהלך הזה!!" קבע ברוב סמכותיות. הסוחר גיחך. הוא היה בטוח שהחלמאי חמד לו לצון. "הכל מחושב!" ענה לו. הוא הוציא את פנקס החשבונות עב הכרס, והראה לחלמאי בנינותו: "ראה, כאן רושם אני את כל סעיף הוצאותי. אשר כולל את כל החשבונות של מה שהולתי מכספי. כולל הוצאות, נסיעות ואש"ל. וכאן, המשיך והחווה בידו על הטור הבא – רושם אני ומסכם את כל הרווחים המסתכמים ועולים מן המכירות. בשורה התחתונה הבהיר – אני מותח קו ומסכם את כל המספרים ומוודא שאכן יש לי רווח הגיוני. "השורה האחרונה היא הקובעת!!" התפעל החלמאי מן התחכום. "אכן! השיבו הסוחר. כפי שעונים על דברים הברורים מאליהם. "אם כך עצה נפלאה בשבילך. וכידיד הקרוב אלי אתן לך אותה חינם: קח את המחברת וכתוב בה את השורה התחתונה. רשום שם רווחים כאוות נפשך וחסל סדר טלטולים ומאמצים ועבודה מיוזעת כדי להביא טרף לביתך.

על פי משל זה אפשר לבאר את ימי ספירת העומר, אם נבטל את כל היגיעות הנדרשות, ואת כל המאמצים אשר בונים את נפש היהודי ונסתפק רק באמירת ספירת העומר – נדמים הדברים כפי עצתו של החלמאי. לומר רק את השורה האחרונה – ובוה לדמיין כי הבאנו סחורה וסיפקנו אותה כדבעי ואפילו עשינו רווחים. בימים מיוחדים אלו עלינו להתעלות בעבודה. לנצל את היגיעה ואת הרווחים העולים ממנה כך שהם ירכיבו את הסיכום המופלא ואת השורה המיוחדת. וספרתם לכם – דהיינו שתפנימו את הספירה פנימה אצלכם עד כי נגיע למצב של "והקרבתם מנחה חדשה לה'". המנחה – צריכה להיות חדשה. לא באותה מדרגה שבה נתייצבנו קודם נעמוד בה עכשיו חלילה. אלא צריך להביא סחורה חדשה, עמל חדש, הישגים נוספים. התקרבות מיוחדת אשר זכינו לה ביגיעת הימים הללו.

(בשם הרה"ק מפינסק קרליץ זיע"א)

"רק אתמול קיבלתי אותה מיהודי נכבד בעל הדרת פנים, וישנם אפילו שני בחורי ישיבה היכולים לשמש כעדים שראו איך שכותב ההוראה חתם על ההמחאה", ענתה האישה כמתנצלת. "האם תוכלי לזהות את האיש אם אראה לך אותו בתמונה?" שאל המנהל.

"בוודאי אזהה אותו, ואין לי כל ספק שגם שני הבחורים יוכלו לזהות אותו", ענתה. הורה המנהל להביא לפניו את תמונת דיוקנו של אביו המנוח, וכשהוצגה התמונה בפני האישה, הצביעה בלא היסוס עליו כעל האיש שנתן לה את ההמחאה. ציווה המנהל לפרוע את ההמחאה ושחרר את האישה.

אחרי שהאישה עזבה, סיפר המנהל לנוכחים את פשר הפרשה המוזרה שהתחוללה לנגד עיניהם. האיש שמסר את ההמחאה לאשה, אינו אלא אביו ז"ל שהלך לעולמו לפני עשר שנים. בלילה שלפני זה הופיע אביו בחלום ואמר לו בזו הלשון: "דע לך שמאז שסרת מן הדרך הישרה והתחתנת עם נכרית והפסקת לשמור את הקדיש, לא מצאה נשמתו מנוחה, עד שבאה אשה אלמונית וצוותה להגיד קדיש לעילוי נשמת הנשמות שאין אומרים קדיש אחריהם, וזכותי עמדה לי שהקדיש הזה שאמרתי בשיבה לפי פקודת האישה, גרם עילוי ונחת רוח לנשמתו."

"אישה זו תופיע מחר בבוקר בבנק שלך, עם המחאה שמסרתי לה לכיסוי הוצאות נישואי שתי בנותיה". כשקמתי בבוקר נפעם מהחלום, ספרתי לאשתי שלעגה לכל העניין. אולם משהופיעה האישה עם ההמחאה נתאמת לי שאכן החלום אמת היה.

וסיים רבי יוסף חיים זוננפעלד ואמר: "יודע אתה מי היו שני הבחורים? – אני הקטן וחברי ר' יהודה גרינוואלד". האישה נהיה לבעל תשובה, אשתו התגיירה כדן, וזכו להקים בית נאמן בישראל.

צִין אָדָם לַחֲבֵרוֹ

זהירות בענין טירחא דציבורא

בסוף ימיו בעת שהותו בעונות הקיץ בתל אביב היה רגיל הגה"צ רבי נתן צבי פינקל זיע"א לשאת שיחות מוסר בבית מלוגו בלילי שבתות בין השמשות לפני אנשי תורה ותלמידיו לשעבר. פעם נמשכה השיחה יותר מן הרגיל עד שהגיע זמן תפילת מעריב, והנה פתחה אשתו הרבנית שהיתה ספוגה מרוחו של רנ"צ ובקאה בטירחותיו מקצת הדלת ולחשה: יש להם נשים. רנ"צ הפסיק מיד את שיחתו תוך שיא התלהבותה וציווה להתפלל מעריב. אחד הנוכחים העיז ואמר: הנשים שלנו אינן מקפידות, והשיב לו רנ"צ: ראשית כל אינני מאמין לכם, ואין לכם רשות לוותר על חשבונן, שנית הרי אשתו בוודאי רעבה ואין לי רשות לעכבה, ולא הועילו כל ההפצרות של הנוכחים שהשתוקקו לשמוע את סוף הרעיון והוא האיץ להתפלל במהירות. ומיד אחר התפילה מיהר לברך לבל אחד בברכת שבת שלום ושלחם לביתם.

כדי לא לצער

מסופר על הגה"צ רבי זונדל מסלאנט זיע"א: פעם נולד לו בן זכר ועם כניסת השבת נפטר הילד ל"ע, וצוה לאשתו להסתיר את הדבר עד אחר השבת. ובליל ש"ק ויום השבת, באו אליו רבים לברכו בברכת מזל טוב כנהוג והוא קבל את פניהם בסבר פנים יפות ויאכלו

וישתו. ורק במוצאי השבת שלח להודיע הדבר לחברה קדישא.

לסבול את חבירו ולראות רק

את מעלותיו

מסופר על הרה"ק רבי איתמר מנאדבורנא זיע"א, שהיה אומר תדיר: אף כי אמת נכון הדבר שיש בכל אדם חסרונות ואין לך אדם ללא חסרון ומגרעת, אך האדם צריך להביט על חברו כמו על עצמו, כשם שהוא יכול לסבול את עצמו על אף כל החסרונות והמגרעות שיש בו, שהרי גם הוא ככל האדם אינו האדם השלם, אלא שהוא מעלים עין מן החסרונות של עצמו ורואה רק את המעלות כך הוא מחויב לסבול את חבירו ולראות רק את מעלותיו. וזה שאומר הכתוב "ואהבת לרעך" והעצה לזה היא "כמוך" שתסתכל עליו כמו על עצמך.

ושימח את אשתו

הגה"צ רבי משה אהרן שטרן זצ"ל משגיח ישיבת קמניץ, הבחין פעם באברך תוך שנה ראשונה לנישואיו, העומד ומשוחח לאחר סדר הישיבה. העיר ואמר לו: כאשר אינך לומד, מתבטל ומשוחח ולא הולך הביתה, עובר הנך על מצות "ושימח את אשתו". סיימת ללמוד, רויך לביתך וקיים את המצוה כדבעי.

תִּילּוּלָא דְצַדִּיקָא

יום שבת ח' אייר

הרה"ק רבי ירחמיאל משידלאבצא ב"ר יעקב יצחק מפרשיסחא (תקצ"ט)

יום ראשון ט' אייר

רבי אביגדור קרא ב"ר יצחק (בעל הקנה-קצ"ט)

יום שני י' אייר

הרה"ק רבי מאיר מרגלית ב"ר צבי הירש (תלמיד הבעש"ט - מאיר נתיבים - תק"ג)
הרה"ק רבי משה מזוהעל ב"ר יחיאל מיכל מזלאטשוב (תקצ"א)

הרה"ק רבי דוד מטאלנא ב"ר מרדכי

מטשענובל (תרמ"ב)

הרה"ק רבי הלל מקאלמייא ב"ר ברוך בענדט (תרנ"א)

הרה"ק רבי יוסף תאומים ב"ר מאיר (פרי מגדים - תקנ"ב)

יום שלישי י"א אייר

הרה"ק רבי יצחק מראדוויל ב"ר יחיאל מיכל

מזלאטשוב (תקפ"ה)

הרה"ק רבי נפתלי מראפשיץ ב"ר מנחם מענדל (תקפ"ז)

הרה"ק רבי יהודה צבי מסטרעטין ב"ר שמואל זנוויל

(תר"ה)

יום רביעי י"ב אייר

הרה"ק רבי משה זרח איידליץ ב"ר מאיר

(אור לישרים - תקט"ז)

הרה"ק רבי ישעי' מיאנוב (תלמיד הבעש"ט -

צוואת הריב"ש - תקנ"ד)

יום שישי י"ד אייר

הרה"ק רבי יהודה לייב מזאלקילקוב ב"ר משה

(ליקוטי מהרי"ל - תקפ"ו)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עֲצוּנָה הַלְכוּת

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רביטוביץ שליט"א
מח"ס "גם אני אדוך" רמזים וספי תורים" על המעשים.

קביעות מקום בתפילה (א')

א) יקבע מקום לתפילתו, שלא ישנוה אם לא לצורך. (שו"ע אורח סימן צ', סעיף י"ט).
ב) לא רק שיקבע לו בית הכנסת להתפלל, אלא גם בבית הכנסת שקבוע לו להתפלל שם, צריך שיהיה לו מקום קבוע שמתפלל שם. (שם).
ג) גם כשמתפלל בביתו, יקבע לו מקום, שלא יבלבלוה בני הבית. (שלחן ערוך הרב שם, סעיף י"ח).
ד) תוך ארבע אמות חשוב מקום אחד, שאי אפשר לצמצם. (שם), טעות היא בידם, ולא תחשב למצוה כלל. (שער הכוונות, ענין בית הכנסת).

לע"נ

הרה"ק רבי הלל מקאלמייא ב"ר ברוך בענדט
זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל
נלבע י' אייר תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז